Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Tredje Afdeling)

7. december 2018 *

»Offentlige kontrakter – finansforordning – toårig udelukkelse fra procedurer for indgåelse af kontrakter og fra tildeling af støtte finansieret af Unionens almindelige budget – finansforordningens artikel 108 – ret til forsvar – bevis for modtagelsen af forkyndelsen«

I sag T-280/17,

GE.CO. P. Generale Costruzioni e Progettazioni SpA, Rom (Italien), ved advokat G. Naticchioni,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen ved F. Dintilhac og F. Moro, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående et søgsmål i henhold til artikel 263 TEUF med påstand om dels annullation af Kommissionens afgørelse af 7. marts 2017 om udelukkelse af sagsøgeren fra deltagelse i procedurer for indgåelse af kontrakter og fra tildeling af støtte finansieret af Den Europæiske Unions almindelige budget samt fra deltagelse i procedurer for tildeling af midler inden for rammerne af Rådets forordning (EU) 2015/323 af 2. marts 2015 om finansforordningen for 11. Europæiske Udviklingsfond (EUT 2015, L 58, s. 17) og om påbud om offentliggørelse af denne udelukkelse på Kommissionens hjemmeside, dels om annullation af alle de retsakter, der ligger forud for eller efter denne afgørelse, herunder de retsakter, som sagsøgeren ikke er bekendt med,

har

RETTEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, S. Frimodt Nielsen, og dommerne V. Kreuschitz og N. Półtorak (refererende dommer),

justitssekretær: E. Coulon,

afsagt følgende

Dom [1]

[*udelades*]

* Processprog: italiensk.

1 – Der gengives kun de præmisser i nærværende dom, som Retten finder det relevant at offentliggøre.

Retlige bemærkninger

[*udelades*]

Realiteten

[udelades]

Det første anbringende om en tilsidesættelse af finansforordningens artikel 108 og artikel 41 i chartret om grundlæggende rettigheder

[*udelades*]

42 Det skal indledningsvis bemærkes, at overholdelse af retten til forsvar udgør et grundlæggende princip i EU-retten, og at retten til at blive hørt udgør en integrerende del heraf (jf. dom af 3.7.2014, Kamino International Logistics og Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 og C-130/13, EU:C:2014:2041, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis).

43 Retten til at blive hørt er i dag forankret i ikke alene artikel 47 og 48 i chartret om grundlæggende rettigheder, som sikrer respekt for retten til forsvar samt retten til en retfærdig rettergang inden for rammerne af enhver retssag, men ligeledes ved dets artikel 41, som sikrer retten til en god forvaltning. Artikel 41, stk. 2, i chartret om grundlæggende rettigheder bestemmer, at denne ret til en god forvaltning navnlig omfatter retten for enhver til at blive hørt, inden der træffes en individuel foranstaltning over for ham eller hende, som måtte berøre vedkommende negativt (jf. dom af 3.7.2014, Kamino International Logistics og Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 og C-130/13, EU:C:2014:2041, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).

44 I medfør af dette princip, som finder anvendelse, så snart forvaltningen over for en person påtænker at træffe en for vedkommende bebyrdende retsakt, skal adressater for afgørelser, som i væsentlig grad påvirker deres interesser, have mulighed for at gøre deres synspunkter gældende med hensyn til de forhold, som forvaltningen påtænker at lægge til grund for sin afgørelse (jf. dom af 3.7.2014, Kamino International Logistics og Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 og C-130/13, EU:C:2014:2041, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis). Retten til at blive hørt skal iagttages, selv om den lovgivning, der finder anvendelse, ikke udtrykkeligt foreskriver en sådan formalitet (jf. dom af 3.7.2014, Kamino International Logistics og Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 og C-130/13, EU:C:2014:2041, præmis 31 og 39 og den deri nævnte retspraksis).

45 I det foreliggende tilfælde bestemmes i de anvendelige bestemmelser i finansforordningens artikel 108, stk. 8, litra c), at inden panelet som omhandlet i artikel 108 vedtager en eventuel henstilling, giver det den økonomiske aktør og de underrettede ordregivende myndigheder mulighed for at fremsætte bemærkninger. I denne bestemmelse præciseres endvidere, at den økonomiske aktør og de underrettede ordregivende myndigheder har mindst 15 dage til at fremsætte bemærkninger.

46 De anvendelige bestemmelser fastsætter imidlertid ikke, med hvilket kommunikationsmiddel den økonomiske aktør af panelet omhandlet i artikel 108 skal underrettes om den pågældende retlige kvalificering af de faktiske omstændigheder og den påtænkte sanktion.

47 Det fremgår i denne forbindelse af retspraksis, at en afgørelse – og således a fortiori en skrivelse, der indeholder den retlige kvalificering af de faktiske omstændigheder og den af panelet i artikel 108 påtænkte sanktion – er behørigt forkyndt, når adressaten herfor er underrettet om denne, og denne således har haft mulighed for at få kendskab hertil (jf. i denne retning kendelse af 9.7.2013, Page Protective Services mod SEAE, T-221/13, ikke trykt i Sml., EU:T:2013:363, præmis 12).

48 I det foreliggende tilfælde er parterne uenige om, hvorvidt Kommissionen har underrettet sagsøgeren behørigt om den omtvistede skrivelse. For det første har Kommissionen i den anfægtede afgørelse anført, at den havde overleveret den omtvistede skrivelse til en kurervirksomhed. For det andet har den anført, at den ligeledes sendte den nævnte skrivelse med e-mail til sagsøgerens eneste direktør. Med henblik på at godtgøre, at den forkyndte den omtvistede skrivelse behørigt, har Kommissionen påberåbt sig e-mailen af 23. december 2016 og den kvittering for læsning, som den modtog samme dag. Sagsøgeren har gjort gældende, at den aldrig har haft kendskab til den omtvistede skrivelses eksistens eller dens afsendelse.

[*udelades*]

60 Som det fremgår af præmis 42-44 og 47 ovenfor, tilkommer det Kommissionen at sikre den effektive virkning af retten til at blive hørt, og det påhviler den derfor at godtgøre, at den har gjort det muligt for sagsøgeren på passende vis at tilkendegive sit synspunkt hvad angår de forhold, som Kommissionen tilsigtede at lægge til grund for afgørelsen. I det foreliggende tilfælde kunne Kommissionen ikke – for at konstatere, at det var gjort muligt for sagsøgeren at få kendskab til den omtvistede skrivelse, og at sagsøgeren ikke havde foretaget sig noget i forhold til denne skrivelse – nøjes med en kvittering for læsning, der, som den har medgivet, er en e-mail, der er afsendt automatisk af modtagerens it-system.

61 I betragtning af sagens akter, navnlig de af Kommissionen fremlagte oplysninger, og henset til parternes bemærkninger til disse oplysninger, skal det nemlig bemærkes, at kvitteringen for læsning er en e-mail, som e-mailmodtagerens it-system kan have oprettet og sendt automatisk uden modtagerens egen indgriben, og således uden at denne nødvendigvis har kunnet få kendskab til den nævnte e-mails eksistens. Det skal følgelig fastslås, at kvitteringen for læsning hverken gør det muligt for Kommissionen at bevise, at sagsøgeren har fået behørig mulighed for at få kendskab til den omtvistede skrivelse, eller at sagsøgeren havde kendskab til eksistensen af en sådan skrivelse eller afsendelsen heraf.

62 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at selv om forkyndelsen ved anbefalet brev med kvittering for modtagelse ikke er den eneste mulige metode til forkyndelse af administrative afgørelser, er den som følge af de særlige garantier, som den udgør for såvel den berørte person som forvaltningen, ikke desto mindre en særligt sikker løsning (jf. i denne retning kendelse af 16.12.2010, AG mod Parlamentet, F-25/10, EU:F:2010:171, præmis 38), og dette gælder så meget desto mere, når den berørte person ikke er ansat i institutionerne (jf. i denne retning kendelse af 16.12.2010, AG mod Parlamentet, F-25/10, EU:F:2010:171, præmis 39). En af disse garantier er bl.a. sikkerheden for, at modtageren på grund af den underskrift, som han har sat på kvitteringen for modtagelse, ved, at han er blevet tilsendt en skrivelse, som nødvendiggør hans opmærksomhed. Det fremgår af sagens akter, at en kvittering for læsning til forskel fra kvitteringen for modtagelse af post ikke giver en sådan garanti. I modsætning til modtagerens underskrift på en kvittering for modtagelse af en skrivelse eller til affattelsen og afsendelsen af modtagerens bekræftelse af modtagelsen af en e-mail giver den pågældende kvittering for læsning, eftersom modtagerens it-system automatisk har oprettet og sendt den som beskrevet ovenfor i præmis 61, ikke mulighed for utvetydigt at godtgøre, at sagsøgeren havde kendskab til eller fik mulighed for at få kendskab til den omtvistede skrivelse den dato, den nævnte kvittering blev sendt.

63 Når det som i nærværende sag vedrører den effektive virkning af retten til at blive hørt, er kvitteringen for modtagelse, som den er fremlagt af Kommissionen, ikke tilstrækkelig til at godtgøre, at Kommissionen behørigt sikrede, at sagsøgeren fik mulighed for at gøre sit synspunkt gældende på passende vis.

64 Eftersom det ikke er godtgjort, at sagsøgeren fik behørig mulighed for at gøre sit synspunkt gældende hvad angår de oplysninger, hvorpå Kommissionen tilsigtede at støtte den anfægtede afgørelse, skal det første anbringende om en tilsidesættelse af finansforordningens artikel 108 og af artikel 41 i chartret om grundlæggende rettigheder tiltrædes.

65 Følgelig skal den anfægtede afgørelse annulleres, uden at det er fornødent at vurdere, om sagsøgerens øvrige argumenter inden for rammerne af det første anbringende er velbegrundede.

[*udelades*]

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer

RETTEN (Tredje Afdeling):

1) Europa-Kommissionens afgørelse af 7. marts 2017 om udelukkelse af GE.CO. P. Generale Costruzioni e Progettazioni SpA fra deltagelse i procedurer for indgåelse af kontrakter og fra tildeling af støtte finansieret af Unions almindelige budget samt fra deltagelse i procedurer for tildeling af midler inden for rammerne af Rådets forordning (EU) 2015/323 af 2. marts 2015 om finansforordningen for 11. Europæiske Udviklingsfond og om påbud om offentliggørelse af denne udelukkelse på Kommissionens hjemmeside annulleres.

2) I øvrigt frifindes Kommissionen.

3) Kommissionen betaler sagsomkostningerne.

Frimodt Nielsen Kreuschitz Półtorak

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 7. december 2018.

Underskrifter